

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0184

Právní stát, základní práva a zneužívání finančních prostředků EU na Slovensku: nutnost reakce ze strany EU

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. května 2026 o právním státu, základních právech a zneužívání finančních prostředků EU na Slovensku: nutnost reakce ze strany EU (2026/2607(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), zejména na články 2, 4, čl. 4 odst. 3, články 5, 6, 9 a 10 této smlouvy, a s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, zejména na článek 20 této smlouvy,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),
- s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech a její protokoly a na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva týkající se Slovenska,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
- s ohledem na mezinárodní dohody Organizace spojených národů a Rady Evropy o lidských právech,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie¹ (dále jen „směrnice o oznamovatelích“),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti

¹ Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj>.

na ochranu rozpočtu Unie² (nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu),

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky³ (nařízení o společných ustanoveních),
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. dubna 2018 o ochraně investigativních novinářů v Evropě: případ slovenského novináře Jána Kuciaka a Martiny Kušnírové⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. března 2019 o situaci v oblasti právního státu a boje proti korupci v EU, konkrétně na Maltě a na Slovensku⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2022 o rostoucím počtu trestných činů z nenávisti namířených proti osobám LGBTIQ+ v celé Evropě s ohledem na nedávnou homofobní vraždu na Slovensku⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. ledna 2024 o plánovaném rozpuštění klíčových protikorupčních útvarů na Slovensku a jeho důsledcích pro právní stát⁷,
- s ohledem na své zprávy po misích Výboru pro rozpočtovou kontrolu na Slovensku ve dnech 26. až 28. května 2025 a Monitorovací skupiny pro demokracii, právní stát a základní práva (DRFMG) Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci v Bratislavě ve dnech 1. až 3. června 2025,
- s ohledem na kapitoly týkající se Slovenska, které jsou součástí každoročních zpráv Komise o právním státu,
- s ohledem na zprávy, průzkumy a stanoviska Agentury Evropské unie pro základní práva,
- s ohledem na platformu Rady Evropy na podporu ochrany

² Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>.

³ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>.

⁴ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 111.

⁵ Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 107.

⁶ Úř. věst. C 149, 28.4.2023, s. 22.

⁷ Úř. věst. C, C/2024/5712, 17.10.2024,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5712/oj>.

žurnalistiky a bezpečnosti novinářů a její výroční zprávu za rok 2025,

- s ohledem na prohlášení Výboru ministrů Rady Evropy ze dne 30. dubna 2014 o ochraně novinářů a bezpečnosti novinářů a dalších aktérů z řad médií,
- s ohledem na závazky účastnických států Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě týkající se svobody sdělovacích prostředků, svobody projevu a volného toku informací,
- s ohledem na usnesení Soudní rady Slovenské republiky č. 464/2024 ze dne 20. listopadu 2024, které vyjadřuje obavy ohledně trestného činu „zneužití práva“ a doporučuje jeho zrušení nebo změnu s cílem zajistit silnější záruky v souladu s nezávislostí soudů,
- s ohledem na prohlášení Mezinárodního výboru právníků ze dne 14. února 2025, které vyjadřuje znepokojení nad zjevnými zásahy výkonné moci do práce Soudní rady Slovenské republiky a zdůrazňuje potřebu zajistit nezávislost soudních rad na vlivu parlamentu a výkonné moci,
- s ohledem na společný otevřený dopis ze dne 16. října 2025 podepsaný 56 organizacemi občanské společnosti, který vyjadřuje hluboké znepokojení nad nedávno přijatými ústavními změnami na Slovensku a vyzývá EU k přijetí naléhavých opatření,
- s ohledem na dopis Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) Komisi ze dne 28. listopadu 2025, v němž vyjádřil obavy, že navrhované změny právních předpisů na ochranu oznamovatelů na Slovensku mohou být neslučitelné se zásadami právního státu, omezovat ochranu některých kategorií oznamovatelů, zavádět retroaktivní účinky na probíhající případy a negativně ovlivňovat ochranu finančních zájmů EU,
- s ohledem na veřejné slyšení Výboru pro rozpočtovou kontrolu ze dne 27. ledna 2026 o ochraně finančních zájmů EU na Slovensku,
- s ohledem na index vnímání korupce 2025, který Slovensku udělil 48 bodů ze 100 a zařadil ho na 61. místo na světě,
- s ohledem na index rovnosti žen a mužů Evropského institutu pro rovnost žen a mužů z roku 2025, který Slovensku přidělil 57,2 bodu ze 100 a zařadil ho na 20. místo v EU, což znamená, že v průběhu času dosáhlo pokroku, ale nadále je pod průměrem EU,
- s ohledem na prohlášení Rady a Komise ze dne 11. února 2026 o právním státu, základních právech a zneužívání finančních prostředků EU na Slovensku: nutnost reakce ze strany EU
- s ohledem na své usnesení ze dne 29. dubna 2026 obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení

absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2024, oddíl III – Komise a výkonné agentury a devátý, desátý a jedenáctý Evropský rozvojový fond⁸,

- s ohledem na čl. 136 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že EU je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin, jak jsou stanoveny v článku 2 Smlouvy o EU, odrážejí se v Listině a jsou zakotveny v mezinárodních dohodách o lidských právech; vzhledem k tomu, že tyto hodnoty jsou společné všem členským státům a že EU i každý z jejích členských států je musí důsledně respektovat a aktivně podporovat ve veškeré vnitřní i vnější činnosti; vzhledem k tomu, že členské státy by měly zajistit, aby nedocházelo k žádnému ústupu od ochrany hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU; vzhledem k tomu, že rozměňňování těchto hodnot s sebou nese riziko oslabování práv a svobod lidí žijících v EU;
- B. vzhledem k tomu, že v čl. 6 odst. 3 Smlouvy o EU je stanoveno, že základní práva, která jsou zaručena Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a která vyplývají z ústavních tradic společných členským státům, tvoří obecné zásady práva EU;
- C. vzhledem k tomu, že fungování EU je založeno na vzájemné důvěře mezi členskými státy, která vychází z předpokladu, že členské státy dodržují demokracii, právní stát a základní práva zaručená Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a Listinou;
- D. vzhledem k tomu, že vyšetřovací mise DRFMG na Slovensku ve dnech 1. až 3. června 2025 vyjádřila vážné obavy ohledně reformy trestního práva, jejichž výsledkem je oslabení protikorupčního úsilí, zkrácení promlčecích lhůt a používání zrychlených postupů bez náležitých konzultací; vzhledem k tomu, že mise rovněž poukázala na rizika spojená s diskreční pravomocí prokuratury, absencí komplexní protikorupční strategie, rostoucím tlakem na soudnictví, sdělovací prostředky a občanskou společnost, snižující se svobodou sdělovacích prostředků a návrhy zpochybňujícími přednost práva EU; vzhledem k tomu, že bylo zejména konstatováno, že boj proti korupci již není vládní prioritou a že se vede menší počet stíhání korupce, nikoli však v důsledku nižší míry korupce, nýbrž v důsledku omezeného prosazování práva, a že se nebudou řešit žádné nové významné případy kromě těch, které se týkaly předchozího kabinetu předsedy vlády; vzhledem k tomu, že z právních reforem údajně profitovalo přibližně 1 324 odsouzených, z nichž 446 bylo předčasně propuštěno, přičemž mnozí z nich mají vazby na politiky;
- E. vzhledem k tomu, že mise Výboru pro rozpočtovou kontrolu na Slovensku ve dnech 26. až 28. května 2025 vyjádřila vážné obavy

⁸ Přijaté texty, P10_TA(2026)0125.

ohledně fungování kontrolních a auditních systémů, řízení finančních prostředků EU a širšího prostředí právního státu; vzhledem k tomu, že mise proběhla v napjaté politické atmosféře a byla poznamenána veřejnými útoky proti jejím členům a odhalila vážné problémy týkající se transparentnosti, rozporuplných informací poskytovaných orgány a zúčastněnými stranami a nepřátelského prostředí pro občanskou společnost a investigativní novináře; vzhledem k tomu, že mise rovněž upozornila na rizika spojená se správou finančních prostředků EU, včetně strukturálních nedostatků v mechanismech dohledu, nedostatečných záruk proti podvodům a snížené vyšetřovací kapacity v důsledku zrušení Úřadu speciální prokuratury a reformy trestního zákoníku, což vedlo k tomu, že podle předběžných statistik byla v prvních měsících roku 2025 údajně vydána pouze dvě obvinění za podobné trestné činy, které dříve vyšetřoval Úřad speciální prokuratury, což je velmi znepokojivé; vzhledem k tomu, že Úřad speciální prokuratury dříve vyšetřoval 120 až 150 obvinění ročně; vzhledem k tomu, že mise rovněž odhalila nedostatky v účinném využívání finančních prostředků EU pro ohrožené komunity, zejména při využívání finančních prostředků EU určených pro romské komunity;

- F. vzhledem k tomu, že novelou slovenské ústavy přijatou dne 26. září 2025 byl článek 7 doplněn o další ustanovení o národní identitě, která slovenským orgánům a soudům, umožňují posoudit, zda a do jaké míry se na Slovensku uplatňuje právo EU, včetně rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“); vzhledem k tomu, že komisař Rady Evropy pro lidská práva, Benátská komise a Výbor OSN pro lidská práva vyjádřili v souvislosti s touto změnou určité obavy; vzhledem k tomu, že dne 21. listopadu 2025 Komise zaslala Slovensku formální upozornění ve věci porušení základních zásad práva EU, zejména zásad přednosti, autonomie, účinnosti a jednotného uplatňování práva EU, a zahájila tak řízení o nesplnění povinnosti;
- G. vzhledem k tomu, že soudní systém se i nadále potýká s problémy, pokud jde o jeho účinnost, zejména ve správních věcech; vzhledem k tomu, že ve své zprávě o právním státu z roku 2025 Komise doporučila, aby Slovensko učinilo kroky k vytvoření dostatečných záruk nezávislosti, pokud jde o odvolávání členů soudní rady, zejména členů nevolených soudci, s přihlédnutím k evropským normám o nezávislosti soudních rad, a aby zajistilo, že budou zavedeny a řádně dodržovány dostatečné záruky při posuzování trestní odpovědnosti soudců za trestný čin „ohýbání práva“ v jejich soudních rozhodnutích;
- H. vzhledem k tomu, že Komise ve své zprávě o právním státu za rok 2025 doporučila, aby Slovensko předložilo návrhy na regulaci lobbingu a posílilo systém přiznávání a ověřování majetku a aby pokračovalo v úsilí o reformu pravidel o střetu zájmů a zajistilo účinné a nezávislé vyšetřování a stíhání případů korupce na vysoké

úrovni s cílem dosáhnout přesvědčivých výsledků, mimo jiné tím, že zabráni veškerým nepatřičným zásahům a omezí využívání pravomocí generálního prokurátora k rušení pravomocných rozhodnutí o vyšetřování a stíhání;

- I. vzhledem k tomu, že dne 8. května 2025 přijala Komise na základě doporučení Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) prováděcí rozhodnutí o snížení podpory v rámci Nástroje pro oživení a odolnost v případě střetu zájmů v souladu s čl. 22 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241 a čl. 19 odst. 1 a odst. 2 písm. a) dohody o financování Slovenska (C(2025)0294);
- J. vzhledem k tomu, že dne 6. června 2025 přijala Skupina států proti korupci (GRECO) ad hoc zprávu o Slovenské republice, v níž se zabývala řadou doporučení s ohledem na zjištění týkající se využívání zrychleného legislativního postupu, zkrácení promlčecích lhůt, snížení trestních sazeb, institucionálních reforem týkajících se státní prokuratury a policie, jakož i uplatňování trestného činu „ohýbání práva“; vzhledem k tomu, že ve dnech 6. a 7. března 2026 Benátská komise a Generální ředitelství Rady Evropy pro lidská práva a právní stát uvedly, že trestný čin ohýbání práva vzbuzuje obavy, neboť to samo o sobě představuje riziko ohrožení nezávislosti soudů, a znovu zdůraznily, že primární možností odvolání by mělo být řádné odvolací řízení;
- K. vzhledem k tomu, že Komise ve své zprávě o právním státu za rok 2025 doporučila, aby Slovensko posílilo pravidla a mechanismy pro obnovení a lepší zabezpečení nezávislosti řízení a redakční práce ve veřejnoprávních médiích s přihlédnutím k evropským normám pro veřejnoprávní média a aby pokročilo v procesu zavádění legislativních a jiných záruk pro zlepšení fyzické bezpečnosti a pracovního prostředí novinářů, včetně reformy zákona o pomluvě, s přihlédnutím k evropským normám pro ochranu novinářů; vzhledem k tomu, že slovenská vláda a parlament jmenovaly Radu Slovenské televize a rozhlasu (STVR) v roce 2025 a že je složena výhradně z kandidátů vládnoucí koalice, což se odráží ve výběru generálního ředitele a ve značném tlaku na zaměstnance STVR, pokud jde o redakční obsah;
- L. vzhledem k tomu, že dne 11. února 2026 se slovenský Ústavní soud rozhodl požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o předběžné otázce (C-107/26) ohledně slučitelnosti zákona o slovenské televizi a rozhlasu s evropským aktem o svobodě médií⁹;
- M. vzhledem k tomu, že veřejné útoky politiků na novináře, občanskou

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví společný rámec pro mediální služby na vnitřním trhu a mění směrnice 2010/13/EU (Evropský akt o svobodě médií) (Úř. věst. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>).

společnost a zranitelné skupiny obyvatel přispěly na Slovensku k určité normalizaci projevů nenávisti, která vedla k závažným násilným trestným činům, mimo jiné k vraždě Jána Kuciaka a Martiny Kušnírové; vzhledem k tomu, že vražda Jána Kuciaka a Martiny Kušnírové je jedním z nejsložitějších vyšetřovaných případů; vzhledem k tomu, že na tento případ dohlížel Úřad speciální prokuratury a nyní spadá pod generálního prokurátora;

- N. vzhledem k tomu, že Komise ve své zprávě o právním státu za rok 2025 doporučila, aby Slovensko zajistilo účinné veřejné konzultace a zapojení zúčastněných stran do legislativního procesu a aby přitom odstranilo problém častého využívání zrychleného postupu; vzhledem k tomu, že v roce 2025 bylo 20 % zákonů přijatých slovenským parlamentem projednáno a přijato ve zrychleném legislativním postupu;
- O. vzhledem k tomu, že dne 12. prosince 2025 slovenský parlament zrychleným postupem změnil zákon o ochraně oznamovatelů; vzhledem k tomu, že dne 17. prosince 2025 slovenský Ústavní soud pozastavil účinnost těchto změn; vzhledem k tomu, že dne 30. ledna 2026 se Komise rozhodla zahájit řízení o nesplnění povinnosti zasláním výzvy Slovensku za porušení pravidel EU o ochraně oznamovatelů;
- P. vzhledem k tomu, že dne 16. dubna 2025 slovenský parlament změnil právní předpisy o neziskových organizacích; vzhledem k tomu, že komisař Rady Evropy pro lidská práva a Benátská komise vyjádřili obavy ohledně souladu novely s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv; vzhledem k tomu, že nevládní organizace byly vystaveny pomlouvačným kampaním, výhrůžkám a zastrašování¹⁰; vzhledem k tomu, že dne 17. prosince 2025 dospěl Ústavní soud k závěru, že novela není v souladu se slovenskou ústavou ani s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv; vzhledem k tomu, že navzdory tomuto rozhodnutí slovenské orgány zavedly alternativní opatření, která zvyšují administrativní dohled nad organizacemi občanské společnosti, a změnily pravidla transparentnosti, což vyvolává obavy z toho, že občanský prostor je i nadále pod tlakem;
- Q. vzhledem k tomu, že odborníci OSN na lidská práva a Výbor OSN pro lidská práva vyjádřili znepokojení nad stigmatizací a pronásledováním nevládních organizací, novinářů a organizací občanské společnosti na Slovensku, jakož i nad omezováním občanského prostoru; vzhledem k tomu, že Výbor OSN pro lidská práva vyzval Slovensko, aby přezkoumalo a změnilo své právní

¹⁰ *Civil Liberties Union for Europe* (Unie pro občanské svobody v Evropě), *Liberties Rule of Law Report 2025: Slovakia* (Zpráva organizace Liberties o stavu právního státu 2025: Slovensko); Evropská komise, *Zpráva o právním státu za rok 2025 – kapitola o Slovensku*; informace Úřadu veřejného ochránce práv Slovenské republiky, 2025.

předpisy s cílem zajistit plnou ochranu práva na pokojné shromažďování a zajistit vhodný rámec pro nevládní organizace; vzhledem k tomu, že na Slovensko se i nadále vztahuje posílený postup pro výkon rozsudků Evropského soudu pro lidská práva, a to z důvodu nedostatečných záruk v souvislosti s tajným sledováním¹¹;

- R. vzhledem k tomu, že dne 11. prosince 2025 přijal slovenský parlament novelu trestního zákona, kterou byl do něj vložen trestný čin maření volební kampaně „ve spojení s cizí mocí nebo cizím činitelem“; vzhledem k tomu, že dne 27. března 2026 byl předložen návrh na změnu právních předpisů o podmínkách výkonu volebního práva s cílem nahradit korespondenční hlasování ze zahraničí osobním hlasováním na diplomatických a konzulárních zastoupeních;
- S. vzhledem k tomu, že změny ústavy přijaté dne 26. září 2025 zavedly ustanovení týkající se adopce, vzdělávacích aktivit a ústavní definice pohlaví; vzhledem k tomu, že komisař Rady Evropy pro lidská práva a Benátská komise vyjádřili v souvislosti s těmito změnami určité obavy;
- T. vzhledem k tomu, že na Slovensku existují systémové nedostatky v účinném vyšetřování a stíhání případů domácího násilí, na což upozorňuje judikatura Evropského soudu pro lidská práva¹²;
- U. vzhledem k tomu, že věc C-799/23, Komise v. Slovensko, je stále předmětem řízení před Soudním dvorem; vzhledem k tomu, že na Slovensko se i nadále vztahuje posílený postup, pokud jde o výkon rozsudku Evropského soudu pro lidská práva týkajícího se diskriminačního zařazování romských dětí zvláštních tříd základních škol pro děti s mentálním postižením a jejich vzdělávání v těchto třídách¹³; vzhledem k tomu, že dne 25. února 2025 vyzval komisař Rady Evropy pro lidská práva k přijetí naléhavých opatření k řešení nedostatečných životních podmínek marginalizovaných romských komunit; vzhledem k tomu, že komisař vydal doporučení týkající se zajištění přístupu romských dětí ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání a ukončení jejich segregace a řešení problému diskriminace a nenávisti vůči Romům, zejména v souvislosti s policejní prací; vzhledem k tomu, že na Slovensko se i nadále vztahuje posílený postup, pokud jde o výkon rozsudků Evropského soudu pro lidská práva týkajících se zacházení s Romy ze strany

¹¹ Rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. října 2023 ve věci Plechlo v. Slovensko (18593/19) a ze dne 20. července 2021 ve věci Zoltán Varga v. Slovensko (58361/12).

¹² Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 22. ledna 2026 ve věci J. S. v. Slovensko (35767/23).

¹³ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. února 2025 ve věci Salay v. Slovensko (29359/22).

policie¹⁴;

- V. vzhledem k tomu, že zpráva organizace Civil Liberties Union for Europe o právním státu za rok 2025¹⁵ zdůrazňuje přetrvávající obavy ohledně Slovenska v oblasti nezávislosti soudů, protikorupčního rámce, svobody médií, využívání zrychlených legislativních postupů, občanského prostoru a základních práv, zejména pokud jde o menšiny a zranitelné skupiny;
- W. vzhledem k tomu, že dne 11. prosince 2025 slovenský parlament změnil trestní zákoník tak, aby bylo trestné zpochybňování „dekretů přijatých po druhé světové válce“; vzhledem k tomu, že tento nedávno přijatý zákon může mít ochromující účinek na svobodu projevu a akademickou svobodu, které jsou chráněny Listinou; vzhledem k tomu, že probíhající konfiskace půdy na základě výše uvedených dekretů, které se vztahují zejména na občany patřící k maďarské národnostní menšině, je ve skutečnosti systémovým zabíráním půdy, které připravilo stovky vlastníků o cennou půdu a vyvolává obavy ohledně právní jistoty a dodržování zásad právního státu; vzhledem k tomu, že dne 2. února 2022 vyzval Poradní výbor pro Rámcovou úmluvu o ochraně národnostních menšin slovenské orgány, aby zahájily dialog se zástupci dotčených národnostních menšin o případných negativních dopadech nařízení o konfiskaci majetku z roku 1945 na současné mezinárodní vztahy;
1. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zhoršováním stavu demokracie, právního státu a základních práv na Slovensku; upozorňuje na to, že ověřitelné dodržování zásad právního státu a Listiny ze strany členských států musí být považováno za základní podmínku pro získání jakýchkoli finančních prostředků EU; zdůrazňuje, že všechny programy a investice financované z rozpočtu EU musí sloužit veřejnému zájmu; zdůrazňuje, že systémové nedostatky v oblasti právního státu, zejména pokud jde o nezávislost soudnictví a systémy auditu a kontroly, ohrožují ochranu finančních zájmů EU;
 2. vyzývá Komisi, aby posoudila, zda existuje zřejmé nebezpečí, že Slovensko závažně poruší hodnoty uvedené v článku 2 Smlouvy o EU; dále vyzývá Komisi, aby plně využila všech dostupných nástrojů k řešení problémů v oblasti demokracie, právního státu a základních práv, počínaje preventivními nástroji a nástroji spolupráce v rámci své výroční zprávy o právním státu, s cílem zajistit dodržování hodnot zakotvených v článku 2 Smlouvy o EU; zdůrazňuje však, že pokud obavy přetrvávají a jsou řádně odůvodněné, Komise by neměla váhat s využitím všech donucovacích opatření, která má k dispozici, aby ochránila rozpočet EU a zachovala hodnoty zakotvené v článku 2

¹⁴ Rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 1. září 2020 ve věci R. R. a R. D. v. Slovensko, ze dne 8. září 2022 ve věci P. H. v. Slovensko (37574/19) a ze dne 24. října 2024 ve věci B. B. v. Slovensko (48587/21).

¹⁵ <https://www.liberties.eu/f/vdxw3e>

Smlouvy o EU, včetně řízení o nesplnění povinnosti, a zejména zrychlených řízení o nesplnění povinnosti, žádostí o předběžná opatření u Soudního dvora a žalob týkajících se neprovedení rozsudků Soudního dvora, jakož i posílených auditů, pozastavení plateb, systematického uplatňování finančních oprav a postupů vymáhání;

3. vyjadřuje politování nad tím, že Slovensko přijalo řadu změn trestního práva a trestního řádu, včetně snížení trestů za korupci a finanční trestné činy, zkrácení promlčecích lhůt a zrušení specializovaných protikorupčních subjektů (Národní kriminální agentury a Úřadu speciální prokuratury), což vedlo ke zpožděním při vyšetřováních převedených na jiné orgány a k výraznému poklesu počtu případů korupce a mělo negativní vliv na stíhání trestných činů dotýkajících se finančních prostředků EU; vyjadřuje znepokojení nad tím, že § 363 slovenského trestního řádu dává generálnímu prokurátorovi širokou diskreční pravomoc, která mu umožňuje přerušit nebo odložit trestního řízení z formálních důvodů bez dostatečných záruk, což představuje riziko pro účinné vyšetřování a stíhání případů, zejména korupčních trestných činů; vyjadřuje znepokojení nad zprávami o tom, že bývalí protikorupční vyšetřovatelé jsou vystaveni šikaně a jsou vyšetřováni, a domnívá se, že tyto kroky oslabují boj proti korupci, mohou ohrozit ochranu finančních zájmů EU a mohou mít ochromující účinek na nezávislá vyšetřování; vyjadřuje další obavy ohledně zjištění střetu zájmů při provádění Nástroje pro oživení a odolnost;
4. vyjadřuje hluboké znepokojení nad změnami Ústavy Slovenské republiky, zejména nad těmi, které omezují základní práva, právní stát a přednost práva EU; se znepokojením konstatuje, že organizace občanské společnosti varovaly, že tyto změny mohou porušovat základní práva; zdůrazňuje, že ústavní ustanovení musí být formulována dostatečně přesně, aby je nebylo možné vykládat libovolně, a musí být plně v souladu se závazky vyplývajícími z práva EU, včetně Listiny, a s mezinárodními normami v oblasti lidských práv; připomíná, že je třeba plně respektovat přednost práva EU a závaznou povahu mezinárodních závazků a že žádné ústavní ustanovení nemůže ospravedlnit nedodržování rozsudků Soudního dvora nebo Evropského soudu pro lidská práva; vyzývá slovenské orgány, aby zajistily plný soulad ústavy s právem EU a mezinárodním právem v oblasti lidských práv a aby zohlednily doporučení Benátské komise a mezinárodních orgánů pro lidská práva, zejména pokud jde o přednost práva EU, právo na soukromý a rodinný život, nediskriminaci na základě pohlaví a sexuální orientace a právo na vzdělání;
5. vyzývá Komisi, aby posoudila soulad nedávných legislativních změn s právem EU a aby v případech, kdy nejsou dodrženy horizontální základní podmínky nařízení o společných ustanoveních, uplatnila jeho příslušná ustanovení;

6. zdůrazňuje, že nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu se neomezuje pouze na krajní opatření, ale umožňuje také přijímat opatření v rané fázi s částečným pozastavením plateb či rozhodnutí, pokud jsou zjištěna porušení zásad právního státu, která představují vážné riziko pro řádné finanční řízení rozpočtu EU; opakuje svou výzvu Komisi, kterou jí adresoval v rámci postupu udělení absolutoria Komisi za plnění rozpočtu za rok 2024, aby zahájila první krok postupu stanoveného v čl. 6 odst. 1 nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu;
7. vyjadřuje hluboké znepokojení nad pokusem o zrušení Úřadu pro ochranu oznamovatelů, což by vedlo k podstatnému snížení úrovně ochrany poskytované oznamovatelům, kteří by tak byli více vystaveni odvetným opatřením a měli by omezený přístup k právním zárukám; odmítá ustanovení zavádějící „mechanismus přezkumu“, který by úřadům nebo zaměstnavatelům umožnil zrušit ochranu oznamovatelů bez soudního dohledu, čímž by bylo ohroženo základní právo na účinnou právní ochranu zakotvené v Listině; zdůrazňuje, že omezování ochrany oznamovatelů je neslučitelné se směrnicí EU o oznamovatelích a oslabuje právní stát; vítá rozhodnutí slovenského parlamentu ze dne 17. března 2026 zrušit tento kontroverzní zákon a Úřad pro ochranu oznamovatelů zachovat; vyzývá Komisi, aby pečlivě monitorovala proces rušení právní úpravy, kterou byl na Slovensku zrušen Úřad pro ochranu oznamovatelů, a zajistila tak, že po jeho dokončení bude plně obnovena předchozí úroveň ochrany a bude zajištěn soulad s právem EU, a aby předtím, než bude zvažovat další opatření, posoudila, v jakém rozsahu a s jakou účinností byla příslušná ustanovení zrušena; vyzývá slovenské orgány, aby zajistily dodržování právních předpisů a norem EU v oblasti ochrany oznamovatelů;
8. naléhavě žádá Komisi, aby zintenzivnila cílené kontroly a kontroly na místě na Slovensku, mimo jiné prostřednictvím posílené a systematické spolupráce s úřady OLAF a EPPO, a kompenzovala tak oslabení vnitrostátních kapacit pro prosazování práva a zajistila, že na probíhající vyšetřování budou posléze navazovat účinná opatření; zdůrazňuje, že tyto kontroly musí být systematicky uplatňovány ve všech příslušných finančních tocích EU, včetně víceletého finančního rámce i fondů Nástroje pro oživení a odolnost;
9. znovu potvrzuje, že je připraven pracovat v duchu loajální spolupráce se slovenskými orgány a s občanskou společností a nezávislými institucemi s cílem odstranit zjištěné nedostatky; zdůrazňuje, že cílem jeho kontrol a misí je podporovat posilování demokratických institucí, právního státu a řádné využívání finančních prostředků EU; vyzývá slovenské orgány, aby v tomto procesu konstruktivně a aktivně spolupracovaly s orgány EU;
10. vyzývá slovenské orgány, aby plně provedly doporučení Komise, skupiny GRECO a Benátské komise týkající se soudnictví a boje proti

korupci, zejména pokud jde o zrušení trestného činu ohýbání práva a zajištění nezávislosti a nestrannosti soudní rady v právu i praxi, fungování specializovaných protikorupčních subjektů, hmotného a procesního trestního práva a nezávislosti státních zástupců;

11. důrazně odsuzuje zrušení Úřadu speciální prokuratury, neboť tento krok měl zjevně negativní dopad na vyšetřování a stíhání korupce, který nemůže být kompenzován činností úřadu EPPO, zejména s ohledem na informace o tom, že dochází k „fragmentaci“ podvodné činnosti, v jejímž důsledku zůstává hodnota případů pod hranicí pro zapojení úřadu EPPO; zdůrazňuje, že změny provedené v poslední době je třeba urychleně přehodnotit; vyzývá slovenské orgány, aby zajistily plnou, včasnou a aktivní spolupráci s úřady EPPO a OLAF;
12. opakuje své obavy ohledně fungování slovenské zemědělské platební agentury a řízení finančních prostředků společné zemědělské politiky, včetně strukturálních selhání potvrzených Nejvyšším kontrolním úřadem Slovenské republiky, nedostatečných kontrolních mechanismů, nedostatečných nápravných opatření a rostoucího počtu plateb s nedostatečnou kontrolou; domnívá se, že tyto nedostatky potvrzují, v systému řízení a kontroly výdajů na zemědělství na Slovensku panují závažné systémové nedostatky;
13. vyjadřuje znepokojení nad údajným zneužíváním prostředků a nesrovnalostmi při provádění projektů rozvoje venkova a cestovního ruchu na Slovensku financovaných EU, včetně případů souvisejících s projekty penzionů financovaných EU, které se týkají údajného zneužívání finančních prostředků na rozvoj zemědělství a venkova k výstavbě nebo rekonstrukci luxusních soukromých nemovitostí, které mají jen nízkou, případně vůbec žádnou přidanou hodnotou EU; zdůrazňuje, že pokud by se tyto praktiky potvrdily, představovaly by závažné porušení zásad řádného finančního řízení, transparentnosti a rovného zacházení a narušily by důvěru veřejnosti v rozpočet EU;
14. připomíná povinnost členských států zajistit účinné, transparentní a odpovědné řízení finančních prostředků EU; vyzývá slovenské orgány, aby v plné spolupráci s Komisí okamžitě přijaly účinná nápravná opatření, která budou mít konkrétní přínos pro občany, včetně posílení systémů vnitřní kontroly, zajištění řádného odhalování a řízení střetů zájmů a zlepšení vymáhání neoprávněných plateb;
15. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zhoršováním svobody a plurality sdělovacích prostředků na Slovensku, včetně politických zásahů do veřejnoprávních médií, tlaku na novináře prostřednictvím vytváření nepřátelského klimatu, pomlouvačných kampaní a dezinformací, využívání strategických soudních řízení proti účasti veřejnosti, a to i ze strany vysoce postavených politických činitelů, a rizika koncentrace vlastnictví sdělovacích prostředků v rukou politicky

spřízněných osob v kombinaci s propouštěním vedoucích pracovníků klíčových kulturních institucí, což může vést k ochromení svobody tisku a veřejného diskurzu; zdůrazňuje, že oslabené mediální prostředí výrazně snižuje demokratickou kontrolu a usnadňuje korupci při čerpání finančních prostředků EU; vyzývá slovenské orgány, aby plně provedly doporučení Komise týkající se médií, zejména pokud jde o právní rámec pro veřejnoprávní média v souladu s evropským aktem o svobodě médií a zajištění redakční nezávislosti a ochrany novinářů; vyzývá Slovensko, aby plně a účinně dodržovalo evropský akt o svobodě médií, a naléhavě vyzývá Komisi, aby pečlivě a aktivně sledovala jeho provádění; připomíná, že slovenské orgány musí respektovat svobodu projevu a umění při fungování a financování kulturních institucí a zdržet se zneužívání právních opatření, která omezují veřejnou diskusi; vzdává hold zavražděnému Jánovi Kuciakovi a oceňuje jeho důležitou práci investigativního novináře; vyzývá slovenské orgány, aby zajistily, že v tomto případě bude spravedlnosti učiněno zadost;

16. lituje opakovaného a neoprávněného využívání zrychlených legislativních postupů pro zásadní reformy; zdůrazňuje, že tyto postupy se nesmějí stát běžnou praxí a měly by být striktně používány pouze za řádně zdůvodněných okolností, neboť narušují veřejnou kontrolu, transparentnost a inkluzivní legislativní činnost a omezují smysluplné konzultace a parlamentní diskusi; vyzývá slovenské orgány, aby plně provedly doporučení Komise a skupiny GRECO týkající se systému brzd a protivah, zejména pokud jde o účinné veřejné konzultace a zapojení zúčastněných stran do legislativního procesu, včetně řešení problému častého využívání zrychleného postupu; opakuje své obavy ohledně přístupu novinářů a organizací občanské společnosti k informacím, včetně zpráv Nejvyššího kontrolního úřadu a kontrolní sekce Úřadu vlády;
17. důrazně odsuzuje rostoucí tlak na organizace občanské společnosti, strážce demokracie a odborníky v oblasti justice, včetně administrativní zátěže a pokusů o delegitimizaci jejich práce; domnívá se, že taková opatření narušují odpovědnost a účinnou ochranu základních práv; vyzývá slovenské orgány, aby ukončily stigmatizaci a pronásledování organizací občanské společnosti a zajistily, aby právní předpisy týkající se občanské společnosti, včetně financování a podávání zpráv, plně respektovaly právo EU a mezinárodní právo v oblasti lidských práv, zejména pokud jde o právo na soukromý život, svobodu projevu, svobodu shromažďování a svobodu sdružování;
18. vyzývá slovenské orgány, aby zajistily, že volební legislativa, včetně korespondenčního hlasování, a trestní sankce spojené s jejím porušováním budou plně respektovat právo EU a mezinárodní právo v oblasti lidských práv, zejména pokud jde o právo volit a být volen, svobodu projevu a svobodu sdružování; připomíná, že omezení korespondenčního hlasování by měla být řádně odůvodněná

a přiměřená, zejména pokud neexistují odůvodněné systémové nedostatky týkající se integrity takového hlasování, a zdůrazňuje, že je třeba zajistit rovný přístup k volební účasti pro slovenské občany s bydlištěm v zahraničí;

19. vyzývá slovenské orgány, aby v souladu s právem EU a mezinárodním právem v oblasti lidských práv zajistily účinnou prevenci a boj proti násilí na ženách a domácímu násilí v právních předpisech i v praxi; připomíná, že je důležité neprodleně ratifikovat Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí a uvést právní definici znásilnění do souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv;
20. vyzývá slovenské orgány, aby s ohledem na odezvu, kterou vyvolalo několik legislativních iniciativ na Slovensku, zejména od roku 2023, zajistily plné dodržování svých povinností zaručit účinný, včasný a nediskriminační přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům, včetně přístupu k bezpečnému a legálnímu přerušení těhotenství; připomíná, že tyto povinnosti vyplývají z mezinárodních norem v oblasti lidských práv a jsou nedílnou součástí ochrany základních práv, včetně práva na soukromý a rodinný život, zdraví a zákazu diskriminace;
21. vyzývá slovenské orgány, aby zajistily účinnou právní i praktickou ochranu práv LGBTIQ+ osob v souladu s právem EU a mezinárodním právem v oblasti lidských práv;
22. vyzývá slovenské orgány, aby zajistily účinnou právní i praktickou ochranu práv Romů v souladu s právem EU a mezinárodním právem v oblasti lidských práv, zejména pokud jde o ukončení segregace ve vzdělávání, přístupu ke zdravotní péči a činnosti policie; opakuje své obavy ohledně čerpání finančních prostředků EU určených pro romské komunity na Slovensku;
23. vyjadřuje zvláštní znepokojení nad právy menšin na Slovensku v souvislosti s politickým diskurzem, legislativními iniciativami a správními postupy, které mohou vést k diskriminaci, stigmatizaci nebo vyloučení, a nad retroaktivní konfiskací majetku na základě kolektivní viny občanů EU různého etnického původu; domnívá se, že historické křivdy je třeba řešit prostřednictvím dialogu, nikoli kriminalizací; zdůrazňuje, že ochrana práv menšin je základním prvkem právního státu a demokratické správy věcí veřejných; vyzývá slovenské orgány, aby zajistily účinnou právní i praktickou ochranu příslušníků menšin v souladu s právem EU a mezinárodním právem v oblasti lidských práv, zejména pokud jde o svobodu projevu a právo na vlastnictví;
24. vyjadřuje vážné znepokojení nad správními a soudními postupy, do nichž je zapojen Slovenský pozemkový fond a státní podnik Lesy Slovenské republiky a které vedou ke konfiskacím půdy a lesů bez

náhrady na základě poválečných dekretů; vyzývá slovenské orgány, aby zrušily novelu trestního zákoníku, pozastavily všechna soudní řízení a ukončily veškeré probíhající konfiskace půdy;

25. vyzývá slovenské orgány, aby prošetřily systémové nedostatky, které přetrvávají při šetření stížností na špatné zacházení ze strany policie, včetně případů, kdy věrohodná obvinění ze špatného zacházení nebyla nestranně a účinně vyšetřena; vyzývá k posílení záruk proti špatnému zacházení ze strany policejních orgánů, včetně záruk institucionální nezávislosti, účinných mechanismů dohledu a odpovídajících procesních záruk, které zajistí odpovědnost a důvěru veřejnosti v policejní orgány;
26. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, Radě Evropy, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Organizaci spojených národů.